

сконалення системи бухгалтерського обліку через розроблення національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі. Вказаний напрям є особливо важливим в умовах членства країни в СОТ, що потребує підвищення рівня прозорості та відкритості ведення бухгалтерського обліку і фінансової звітності.

Список використаних джерел

1. Впровадження МСФЗ в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://msfz.minfin.gov.ua/uk/Pages/default.aspx>
2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 6 січня 2010 р. № 25: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2012 р. № 1105 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1105-2012-%D0%BF>
4. Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.01.2007 р. № 34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-%D0%BF>.

УДК 311:657.37:631.115.11

Н.Г. ЗДИРКО, асистент,
кафедра аудиту та державного контролю,
Вінницький національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ В СТАТИСТИЧНІЙ ЗВІТНОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ

Відповідно до ст. 8 Закону України "Про державну статистику", державна статистична звітність як інструмент отримання первинних і статистичних даних від респондентів є невід'ємною частиною звітно-статистичної документації, необхідної для дер-

жавних статистичних спостережень. Підприємства зобов'язані за встановленою формою та у визначені строки подавати органам держстатистики статистичну інформацію і дані бухгалтерського обліку. Відповідно, фермерські господарства не є винятком і зобов'язані подавати статистичну інформацію за встановленими формами.

За формою державного статистичного спостереження 50 с.-г. "Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств" звітують ті господарства, в яких площа сільгоспугідь понад 1000 га, а кількість працюючих – понад 50 осіб. Ті господарства, які не відповідають цим критеріям, підпадають під статистичне спостереження за формою № 2-ферм.

Як відзначає В.М. Жук, через відсутність відомчої аграрної статистики єдиним джерелом розрахунку ефективності державної підтримки сільського господарства залишається форма 50 с.-г.¹⁷.

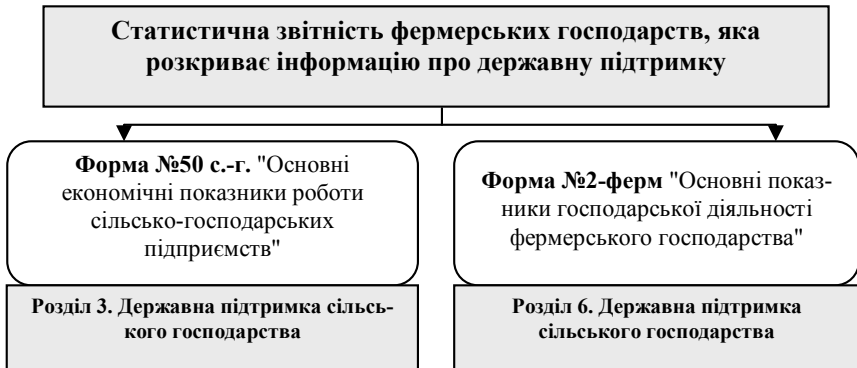

Рис. 1. Статистична звітність фермерських господарств, яка розкриває інформацію про державну підтримку

Здійснивши аналіз порядку заповнення розділів вище наведених статистичних форм, можна дійти висновку, що їх зміст не зовсім відповідає їх назві. На захист твердження цього є кілька

¹⁷ Жук В.М. Бухгалтерський облік державної підтримки сільськогосподарського виробництва в умовах вступу України до СОТ / В.М. Жук // Облік і фінанси АПК. – 2008. – № 2. – С. 6-9.

аргументів:

- по-перше, назва містить термін "підтримка", яка за формами може бути пряма (дотації, субсидії та капітальні трансферти) та непряма (пільгові режими оподаткування), однак зміст колонок розкриває інформацію лише в розрізі дотацій (пряма) та ПДВ-дотацій (непряма), що значно вужче та складає тільки частину в структурі загальної підтримки;

- по-друге, із змісту форм випливає (рядок 0720 та 404), що вид і напрям підтримки – тотожні поняття, що в свою чергу призводить до подальших невідповідностей у формах. Так, до видів належить фінансова, кредитна, технічна, інформаційна, консультативна підтримка, а до напрямів - запровадження спрощеної системи оподаткування, забезпечення підтримки шляхом запровадження державних програм кредитування, організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів, впровадження механізмів сприяння до використання у виробництві новітніх технологій. Наведені у статистичних формах напрями – занадто спрощені, щоб мати назву «підтримка», оскільки інформація розкрита лише у розрізі підтримки рослинництва, тваринництва, відтворення водних ресурсів та ін;

- по-третє, дані розділів містять інформацію за одним видом – фінансова підтримка. Постає питання відсутності даних за іншими видами підтримки, адже вона також надається господарствам, а в обліку та звітності свого відображення не знаходить. Відповідно, на рівні держави, така інформація відсутня, що посилює наявні проблеми здійснення аналізу державної підтримки за вимогами СОТ (за скриньками).

Для кращого наочного сприйняття побудуємо табл. 1.

Таблиця 1

Пропозиції щодо удосконалення Розділу "Державна підтримка сільського господарства" у статистичній звітності

Існуюча структура розділу 3 в Ф.50 с.-г.				Запропонована структура розділу					
<i>тисяч гривень; з одним знаком після коми</i>				<i>тисяч гривень; з одним знаком після коми</i>					
	Код рядка	За рахунок бюджетних дотацій	За рахунок ПДВ	Напрями підтримки за її видами		Форми державної підтримки			
						Кошти прямої підтримки			Кошти непрямой підтримки
						дотації	субсидії	капітальні трансферти	ПДВ
А	Б	1	2	А	Б	1	2	3	4
Отримано коштів за звітний рік – всього (в т.ч.)	0700			ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА ПІДТРИМКА, в т.ч.	700				
для підтримки виробництва продукції рослинництва:	0701			<i>Державна підтримка галузі рослинництва, в т.ч.</i>	<i>710</i>				
озимих зернових культур	0702			...					
у т. ч. пшениці	0703			<i>Державна підтримка галузі тваринництва, в т.ч.</i>	<i>740</i>				
ярих зернових та зернобобових культур	0704			...					
...				<i>Здійснення заходів з відтворення водних живих ресурсів</i>	<i>750</i>				
для розвитку тваринництва:	0271								

Продовження таблиці 1

за велику рогату худобу	0273			Часткова компенсація вартості кредитів	760				
за свиней	0274								
...				За іншими напрямками	770				
для здійснення заходів з відтворення водних живих ресурсів	0710			ТЕХНІЧНА ПІДТРИМКА	800				
за іншими видами (напрямами) державної підтримки	0720			Часткова компенсація вартості техніки	810				
Існуюча структура розділу 6 Ф.2 ферм				ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНА ПІДТРИМКА	900				
Отримано коштів за звітний рік – усього	400								
для підтримки виробництва продукції рослинництва	401			Селекція в рослинництві	910				
				Селекція в тваринництві та птахівництві	920				
для розвитку тваринництва	402			Підвищення кваліфікації працівників	930				
для здійснення заходів з відтворення водних живих ресурсів	403			ПОДАТКОВА ПІДТРИМКА	1000				
за іншими видами (напрямами) державної підтримки	404			ЗА ІНШИМИ ВИДАМИ	1100				
				РАЗОМ	1200				

Ще одним недоліком цих статистичних форм є те, що вони не відображають інформацію про кошти, надані як допомога новоствореним фермерським господарствам у період становлення. Вважаємо, що такі дані обов'язково мають міститись у формах з метою здійснення в подальшому належного контролю та аналітичної оцінки (відсутність цієї значної частки коштів підтримки викривлятиме кінцевий ефект від її надання).

Вважаємо за необхідне виділити ще одну відмінність, яка полягає у неповному розкритті даних в розрізі видів продукції виробництва. Чітко видно, що в частині виробництва та реалізації продукції обидві форми розкривають однакові показники в розрізі продукції. Однак, відсутність даних по видах продукції в формі № 2-ферм перешкоджає в подальшому здійснювати аналіз щодо обсягів виробництва та реалізації тієї чи іншої продукції.

Виходить, що органам статистики (в аспекті підтримки продукції) потрібна тільки та інформація, яку надає частина господарств (за формою 50 с.-г.), а дані більшості фермерських господарств (складають статистичну звітність за формою № 2-ферм) – ігноруються. Це суперечить меті та завданням підтримки, яка полягає не скільки у підтримці самих господарств (як господарюючих суб'єктів), стільки у підтримці конкурентоспроможності продукції, галузі, росту обсягів виробництва та експорту продукції. Звідси випливає, що на рівні держави не прослідковується інформація щодо підтримки тієї чи іншої продукції сільськогосподарського виробництва.

Саме тому, пропонуємо уніфікувати розділ щодо розкриття інформації про державну підтримку, який мають містити статистичні форми 50 с.-г. "Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств" та № 2-ферм "Основні показники господарської діяльності фермерського господарства" відповідно.

Вважаємо за доцільне обґрунтувати критерії (класифікаційні ознаки), за якими має бути побудована статистична звітність фермерських господарств (рис. 2).

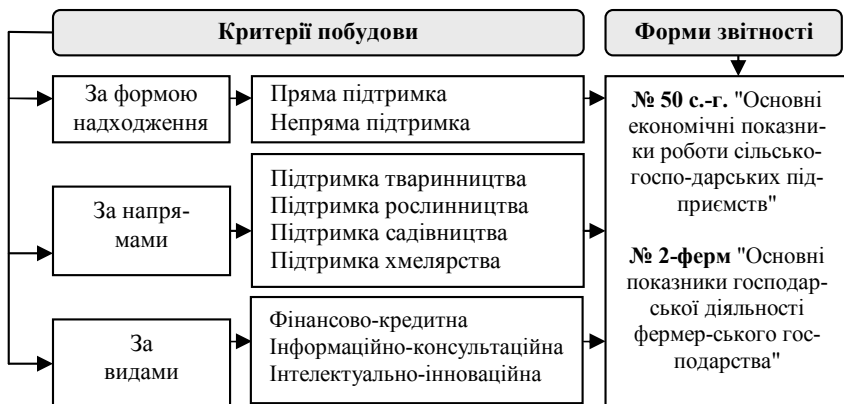

Рис. 2. Запропоновані критерії відображення державної підтримки у статистичній звітності фермерських господарств

Отже, здійснивши оцінку відображення коштів державної підтримки у статистичній звітності, можна дійти висновку про відсутність чіткої та роздільної інформації щодо підтримки, що посилюється невідповідністю в методичному забезпеченні формування звітних даних в розрізі напрямів, обсягів, видів та форм державної підтримки фермерських господарств та потребує вирішення.

УДК 631.162:338.434 (043.3)

С.М. КІР'ЯН, *к.е.н., доцент,
кафедра обліку, аналізу і аудиту,
Європейський університет, м. Київ*

Н.І. КОВАЛЬ, *к.е.н., доцент,
кафедра обліку та аналізу,
Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця*

РОЗВИТОК ОБЛІКУ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В НАБЛИЖЕННІ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТИВ

Важливим завданням у процесі розвитку ринкової економіки України та її інтеграції до світового співтовариства є